

Záměr obnovy fasády a vstupů kostela ve Zvíkovci.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie je umístěn v centru velké obdélné návsi a tvoří dominantu městyse Zvíkovec. Až do poloviny 19. stol. byl kolem kostela hřbitov, ohrazený zdí. Dnes je sakrální prostor pomyslně vymezen vzrostlými stromy. Kostel je ve svém jádru gotickou stavbou, asi z poloviny 14. století. Oproti názorům, uplatněným v literatuře a vycházejícím z údajů místní farní kroniky je nepochybné, že kostel je v celém svém půdorysném rozsahu gotický, obvodové zdivo z této doby je pravděpodobně dochováno v celé své původní výšce, dosahující přibližně do výše záklenků oken. Svědčí o tom dochovaný analyticky uplatněný hrotitý vrchol okna v jižní stěně presbytáře. Barokní přestavba přinesla navýšení zdiva na dnešní úroveň, tedy cca o 2-3m, byl změněn rytmus oken a vstup posunut k západu. Díky tomu se dochoval a je dnes analyticky přiznán vrchol profilovaného gotického vstupního portálu, vpravo od současného barokního portálu. Původ věže není zcela jasný, může se jednat o barokní novostavbu, stejně jako v případě sakristie. Barokní přestavba byla pravděpodobně realizována nákladem Františka Josefa Kinského z Vchynic roku 1767. Oratoř při jižní straně byla přistavěna až roku 1800 nákladem patronátního pána, Františka Hildprandta. Kostel byl opravován v interiéru roku 1858 a 1891, fasády roku 1847, dále v 70. letech 20. století včetně radikální opravy krovu, tehdy byly nalezeny prezentované gotické detaily ve fasádě.

Kostel je jednolodní, obdélný, s trojboce uzavřeným presbytářem, ke kterému přiléhá nízká sakristie na severní straně a přízemní oratoř na jižní straně. Nároží lodi kostela jsou okosená. K západnímu štítovému průčelí je přistavěna masivní, hranolová věž, zakončená bání. Loď kostela je plochostropá, presbytář a sakristie jsou opatřeny valenou klenbou. Zařízení kostela je převážně z konce 17. stol., hlavní oltář z roku 1661, ochuzené o plastickou výzdobu. Vysoce hodnotné jsou další části původní mobiliáře.

Fasády kostela jsou hladce omítané, členěné v omítce masivními lesénovými rámy, předsazeným omítaným soklem a profilovanou podokapní římsou. Dochovány jsou starší omítkové vrstvy. Jižní i severní fasáda lodi je trojosá, pravidelně rozčleněná třemi segmentově završenými okny. Pod levým krajním jižním oknem je umístěn vstup tvořený obdélným pískovcovým profilovaným portálem s výraznou, polokruhově vzduťou profilovanou římsou v supraportě. Vstupní dveře jsou dvoukřídlé, s klasovitě skládaným obitím z prken. Vpravo od něj je analyticky přiznán vrchol hrotitého gotického vstupního portálu. Presbytář je osvětlen na každé straně oknem se segmentovým vrcholem. Oratoř je na jižní straně přístupná kamenným pozdně barokním portálem se zalamanou lištou a soudobými dvoukřídlými dveřmi s klasovitě skládaným obitím z prken. Sakristie je přístupná od západu obdélným vstupem s nadsvětlíkem z tesařské zárubně a soudobými dvoukřídlými dveřmi s klasovitě skládaným obitím z prken.

Stavebně technický stav je formován nedostatečnou údržbou, respektive dožívajícími materiály a dílčími nepřilíš kvalitními novodobými úpravami. Krytina z bobrovek je po celkové obnově včetně klempířských prvků. Omítky jsou místně hloubkově narušeny, celkově se projevuje degradace povrchu způsobená povětrností i vzlínající vlhkostí. Poškozeny jsou i profilace štukové výzdoby hlavní římsy a supraporty. Fasádní vápenný nátěr je zcela degradovaný. Vstupní hodnotné slohové dveře jsou hloubkově rozrušené, rozeschlé, dveře jsou svěšené, trámová zárubeň je ve spodní části zcela zničena. Nátěry jsou uvolněné od podkladu. Kamenné portály mají narušený povrch, poškozeny jsou vzlínající vlhkostí a solemi, prahy jsou nestabilní, prasklé a mechanicky poškozené.

Fasády – obnova omítek a nátěru

Detail poškození omítek a supraporty

Detail profilace soklu a portálu

Stávající omítky jsou dochovány na většině ploch ze starších etap, jsou vápenné, povrchově značně degradované. Bude provedeno omytí tlakovou vodou a následné odstranění nesoudržných ploch a to v případě nutnosti až na zdivo, které bude ve spárách proškrabáno. Soudržné plochy budou zpevněny organokřemičitým prostředkem dle doporučení výrobce a doplněny nové vápenné omítky plynule navázané na originální líc s uplatněním velmi jemné finální vrstvy, hlazené dřevěným hladítkem. Následně bude proveden vápenný podnátěr a finální vápenný nátěr v odstínu dle nálezového stavu dle referenčního vzorku provedeného na fasádě k odsouhlasení památkovou péčí. Prozatím byla pod dnešním bílým nátěrem zjištěna okrová monochromní barevnost z doby poslední celkové obnovy, sokl nese stopy červené barevnosti. Je nutné ověřit i způsob možného iluzivního rozbarvení okenních paspart, oddělených od plochy fasády ryskou v omítce.

Štukové profilace tažené šablonou bude nutné obnovit dle rozsahu poškození pouze místně, další části umožňují jen drobnou korekci a doplnění. Profilace budou ověřeny sádrovým otiskem z referenčního místa, které bude zachováno po celou dobu obnovy. Na soklu bude provedena obnova s profilovaným odsazením dle nálezového stavu.

Je třeba dbát na starší nálezové situace, v plochách mohou být zachovány významné doklady gotických, případně i mladších úprav, omítek a kamenických detailů. V případě pozitivního zjištění bude nutné vyzvat památkovou péči k rozhodnutí o způsobu zajištění nálezu.

Vstupy do kostela

Obnova portálů bude prováděna v restaurátorském režimu dle zpracovaného restaurátorského záměru odsouhlaseného památkovou péčí, zhotovitel musí být držitelem příslušné licence MK ČR. Portály budou opatrně očištěny pouze v místech nesoudržných povrchů, zbaveny cementových vysrávek a po kamenické opravě pouze zásadních defektů a konsolidaci povrchu opětovně opatřeny vápenným nátěrem. Je třeba prověřit stabilitu závěsů dveří.

Vstupní dveře - bude provedena demontáž a odvoz do dílny pověřeného truhláře. Na místo budou osazeny provizorní dveře. Budou sejmuty nesoudržné nátěry, rozebrány rozvolněné díly a prověřen stav materiálu. Prvky budou přednostně zachovány, poškozená místa vysazena z nového shodného druhu dřeva, bude provedeno hloubkové napuštění a celkové tmelení. Konstrukce bude srovnána a odstraněny druhotné prvky. V případě vstupu do sakristie bude provedena i demontáž zárubně a náhrada zničených částí formou protézování. Dveře do věže budou provedeny jako replika stávajících s použitím kování. Nový povrchový nátěr všech dveří bude ověřen dle nálezů původní barevnosti a to včetně kovaných závěsů, zámků a mříže. Postup a finální úprava bude schválena památkovou péčí.

Hlavní vstup

Vstup do oratoře

Vstup do sakristie

Vstup do věže

